

Вступ до анатомії. Анатомічна номенклатура. Осі і площини тіла людини

Завідувач кафедри анатомії з
клінічною анатомією та оперативною
хірургією, професор С.М.Білаш

Анатомія людини, як наука

Анатомія людини – це наука:

- про форму і будову, походження і розвиток організму людини, його органів та систем;
- Передбачає системний опис форми, будови, стану і топографічних взаємовідносин частин і органів тіла з урахуванням вікових, статевих і індивідуальних особливостей.

Основні сучасні напрями розвитку анатомії

- Нормальна анатомія;
- Топографічна анатомія;
- Патологічна анатомія;
- Вікова анатомія;
- Порівняльна анатомія;
- Пластична анатомія;
- Антропологія;
- Екологічна анатомія та ін.

Структура навчальної дисципліни

1 рік навчання (3-4 семестри): навчальна дисципліна
“Нормальна анатомія”

3 модулі: по закінченню 1, 2 (ПМК)
по закінченню 3 – іспит (КТІ)

2 рік навчання (5 семестр): навчальна дисципліна “Клінічна
анатомія і оперативна хірургія”

1 модуль: по закінченню (ПМК)

2 рік навчання (по закінченню 5 семестру)

**Ліцензійний інтегрований
іспит – КРОК-1**

Полтавська анатомічна школа

У 1952 - 1978 рр. завідувачем курсу, а пізніше і кафедри була заслужений діяч науки і техніки УРСР, лауреат двох премій імені В.М.Шевкуненка, **професор Золотарьова Т.В.**, У 1967 році кафедру разом з інститутом переводять з Харкова в Полтаву. Під її керівництвом виконано 4 докторські та 17 кандидатських дисертацій.

Полтавська анатомічна школа

З 1978 по 2006 рік кафедру очолював професор, заслужений діяч науки і техніки України, академік **Микола Сергійович Скрипніков.**

Під його керівництвом зміцнена технічна база кафедри, створена сучасна школа морфологів, захищено 21 докторську та 44 кандидатських дисертацій

- З грудня 2006 року виконувала обов'язки завідувача кафедри оперативної хірургії та топографічної анатомії, а з травня 2007 по листопад 2015 року завідувачем кафедри була професор, доктор медичних наук
Проніна Олена Миколаївна

- **Білаш Сергій Михайлович**
доктор біологічних наук, професор,
завідувач кафедри з 2015 року

Ті хто Вас вчитимуть!

Професори:

Білаш Сергій
Михайлович –
завідувач кафедри

Проніна Олена
Миколаївна –
професор кафедри

Доценти

Викладачі

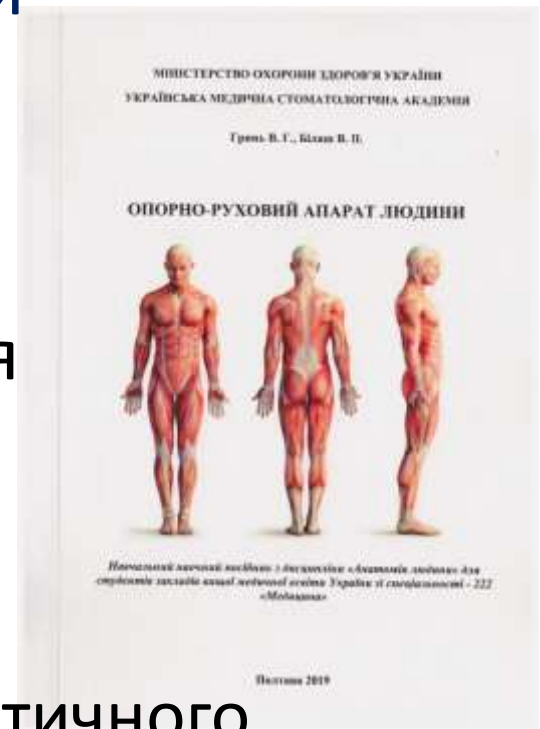

Що необхідно на кожне заняття!

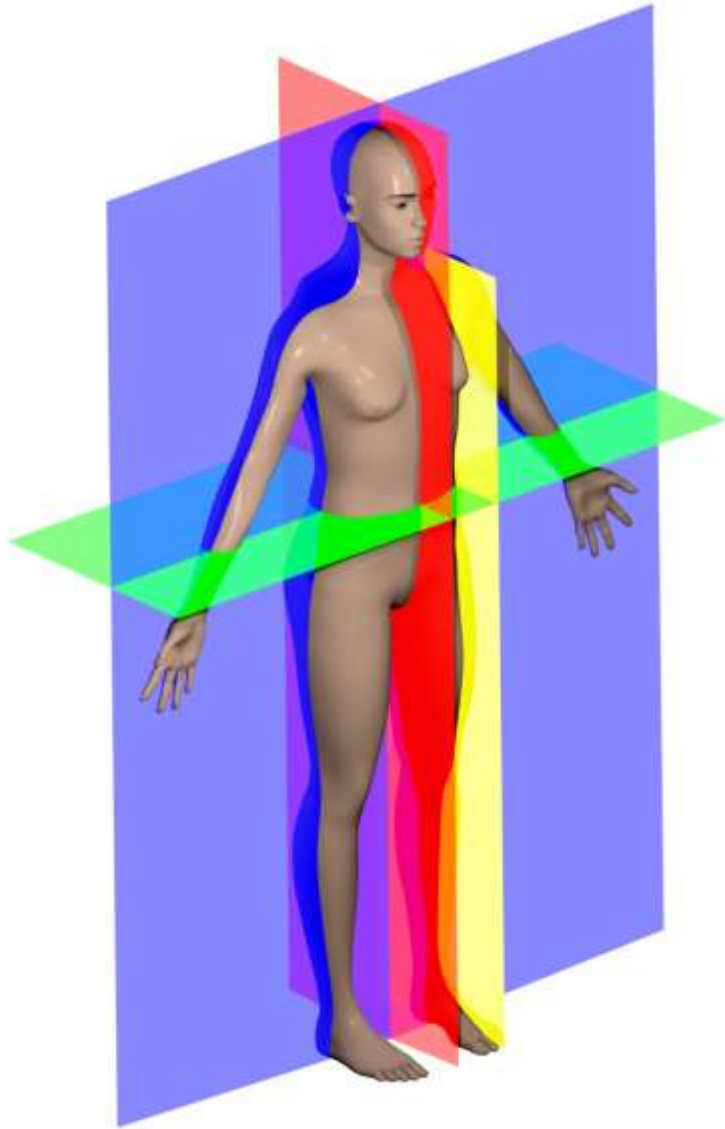
Належний зовнішній вигляд
(халат, медичний
капелюшок);

- Заповнений робочий зошит для позааудиторної роботи;

- Знання теоретичного матеріалу за відповідною темою.

Анатомічні площини

- Вертикальна площина розділяє тіло на ліву і праву частини;
- Фронтальна площина розділяє тіло на дорсальну і вентральну частини;
- горизонтальна площина розділяє тіло на краніальну і каудальну частини.

Терміни, що описують положення щодо центру мас і поздовжньої осі тіла або виросту тіла:

- **Апікальний** (антонім: базальний) — розташований при вершині.
- **Базальний** (антонім: *апикальний*) — розташований при основі.
- **Дистальний** (антонім: *проксимальний*) — далекий.
- **Латеральний** (антонім: *медіальний*) — бічний.
- **Медіальний** (антонім: *латеральний*) — серединний.
- **Проксимальний** (антонім: *дистальний*) — ближній.

Терміни, що описують положення щодо основних частин тіла:

- **Аборальний** (антонім: *адоральний*) — розташований на полюсі тіла протилежному роту.
- **Адоральний** (антонім: *аборальний*) — розташований поблизу рота.
- **Вентральний** (антонім: *дорсальний*) — черевний.
- **Дорсальний** (антонім: *вентральний*) — спинний.
- **Каудальний** (антонім: *краніальний*) — що розташовується ближче до заднього кінця тіла.
- **Краніальний** (антонім: *каудальний*) — головний, що розташовується ближче до голови або до переднього кінця тіла.

Терміни, що описують положення щодо основних частин тіла:

- **проксимальний**, *proximalis*, — для точки ближчої до тулуба;
- **дистальний**, *distalis*, — для віддаленої точки.
- **Права**, *dexter*, і **ліва**, *sinister*, сторони позначаються, як вони могли б представлятися з погляду до вертикальної площини

Терміни, що описують положення щодо основних частин тіла:

- Області, розташовані ближче до голови, називаються **верхніми**; далі — **нижніми**. Верхній, *superior*, відповідає поняттю *краніальний*, а нижній, *inferior*, — поняттю *каудальний*.
- **Передній**, *anterior*, і **задній**, *posterior*, відповідають поняттям *вентральний* і *дорсальний*.

Позначення напрямків

- Утворення, що лежать ближче до серединної площини — **медіальні**, *medialis*,
- розташовані далі — **латеральні**, *lateralis*.
- Утворення, розташовані на серединній площині називають **серединними**, *medianus*

Література

Основна:

1. В.Г.Ковешников «Анатомія людини» Луганськ, 2005, Т.1.
2. М.Р.Сапин «Анатомия человека» , Москва, «Медицина», 1986, Т.1.
3. М.Г.Привес «Анатомия человека» , С.П. издательство «Гиппократ», 1998.
4. Синельников Р.Д. Атлас «Анатомия человека», Т.1.
5. А. С. Головацький, В.Г. Черкасов, М.Р. Сапін, А.І. Парахін, О.І. Ковальчук «Анатомія людини», Вінниця, «Нова книга», 2019, Т.1 – 368с.

Додаткова:

1. Матешук-Вацеба Л.Р. Нормальна анатомія. – Львів: Поклик сумління, 1997.
2. Бобрик И.И., Одинцова Л.А., Давиденко Л.М., Стеценко С.В. и др. Методические разработки практических занятий по анатомии опорно-двигательного аппарата. Ч. I. Остеология. Артрология.- К.: РМК МЗ УССР.- 1982.- 156 с.